

Kriminaalpoliitika uudiskiri

3/2013

SISSEJUHATUS

Kriminaalpoliitika uudiskiri on kõigile neile, kelle tööd või huvisid see poliitikavaldkond ühel või teisel viisil puudutab. Loodame, et leiate siit iga paari kuu tagant midagi uut ja huvitavat, alates seadusemuudatustest ja ennetusteemadest kuni värsked statistika ja analüüsideni. Ettepanekud ja mõtted uudiskirja osas on oodatud aadressile uudiskiri@just.ee.

UUDISED

- § Mai lõpus saatis justiitsministeerium kooskõlastusele ning avalikule konsulteerimisele [korruptsioonivastase strateegia eelnõu](#) aastateks 2013-2020, mille eesmärk on suurendada avaliku sektori otsuste ja tegevuste läbipaistvust, edendada korruptsiooniteadlikkust ning arendada uurimisasutuste uurimisvõimekust. Ettepanekuid strateegia eelnõu osas ootame 19. juunini.
- § Kooskõlastamisel on [karistusseadustiku muutmise seaduse eelnõu](#), millega muudetakse **laiendatud konfiskeerimise** kohaldamist puudutavaid sätteid, laiendatakse võimalust kohaldada vangistuse asemel **sõltuvusravi** ja täpsustatakse **karistusjärgse käitumiskontrolli** kohaldamise regulatsiooni. Kooskõlastamise tähtaeg on 12. juuni.
- § Juuni alguses hakkas Riigikogu [menetlema kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõud](#). Eelnõu eesmärk on näha kriminaalmenetluses ette täiendavad **õigused suulisele ja kirjalikule tõlkele** kahtlustatava ja süüdistatava suhtes ning isiku suhtes, kes on allutatud Euroopa vahistamismääruse täitmisele. Eelnõu tulemusena laiendatakse eelpool nimetatud isikute õigusi ning nähakse neile ette laiemad võimalused kasutada kriminaalmenetluses tõlgi abi. Eelnõuga võetakse Eesti õigusesse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses.
- § 16.05 istungil otsustas valitsus muuta 13. augusti 2002. a määrust nr 264 "Keskmise päevasissetuleku arvutamise, **keskmisest päevasissetulekust** mahaarvamiste tegemise, elatustaseme väljaselgitamise ning keskmise päevasissetuleku arvutamiseks ja elatustaseme väljaselgitamiseks vajalike andmete väljanõudmise, esitamise ja vormistamise kord". Karistusseadustiku kohaselt väljendatakse päevamäärade suurus kümne sendi täpsusega. Kehtivas määruses aga arvutatakse päevamäärade täiseurodes, ilma murdosade arvestamata. Määrus viiakse seadusega kooskõlla, sätestades, et keskmise päevasissetuleku

arvutamisel on saadud summa kümne sendi täpsusega.

- § 7. juunil lõppes ametlik kooskõlastamine uue **väärteomenetluse seadustiku** osas. Loe ka ministeeriumi [pressiteadet](#).
- § Mai lõpus valiti Eesti kohtuekspertiisi instituudi direktor **Üllar Lanno** 36 Euroopa riigi kohtuekspertiisilaboreid ühendava Euroopa kohtuekspertiisi instituutide koostöövõrgustiku (ENFSI) juhiks. Loe lähemalt [siit](#).
- § Märtsis justiitsministeeriumi poolt **perevägivalda ennetamiseks** mõeldud programmi väljatöötaja ja rakendaja leidmiseks väljakuulutatud **konkursile** saabus 6 pakkumist. Hindamiskomisjoni esimene koosolek toimus 23. mail, mil arutati projektitaotluste sisu üle. Komisjon esimesel koosolekul otsusele ei jõudnud, ent kasutas võimalust küsida mõne taotleja käest täiendavaid küsimusi. Komisjon koguneb lähiajal uuesti, et teha lõplik otsus.
- § Harju maakohus ei vabastanud enne tähtaega vanglast **eluaegset vanglakaristust** kandvat Oleg Pjatnitskit, samuti ei määranud kohus tähtaega, millal Oleg Pjatnitskil ennetähtaegse vabastamise küsimus uuesti arutamisele tuleb. Loe [uudist](#) ning justiitsministeeriumi teemakohast [analüüsi](#).
- § 5. juunil toimus Tallinnas Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismidest toetust saanud **riskilaste ja -noorte programmi avakonverents**. Riskilaste ja -noorte programmi operaatoriks on haridus- ja teadusministeerium, kes viib programmi ellu koostöös sotsiaalministeeriumi ja justiitsministeeriumiga. Programmi doonorpartneriks on Norra Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuse Liit ning Eestis on rakendusüksuseks Eesti Noorsootöö Keskus. Täpsem info: www.entk.ee/riskilapsedjanoored

STATISTIKA, ANALÜÜSID, UURINGUD

- § **Kuritegevuse baromeetri** 4 kuu ülevaate kohaselt püsib kuritegevus Eestis mullusega võrreldes väikeses languses. Vähenenud on varguste ja liikluskuritegude arv, kehalise väärkohtlemise juhtumeid on registreeritud 6% enam kui mullu samal perioodil. Kelmuste arv on kasvanud 28%.
- § Justiitsministeeriumis valmis vanglast **ennetähtaegse vabastamise** regulatsiooni ja praktika analüüs, mille üks eesmärke oli hinnata 2007. aastal jõustunud seadusemuudatuste mõju. Selgus, et mõju oli lühiajaline ning praeguseks on ennetähtaegselt vabanenute osakaal langenud madalemalegi kui see oli enne seadusemuudatust. Analüüsis koos täiendavate ettepanekutega on leitav [siit](#), pressiteade [siit](#).
- § **Kriminaaltulu konfiskeerimise 2012. aasta ülevaate** kohaselt konfiskeeriti mullu jõustunud kohtulahenditega kriminaaltulu 1,68 miljoni euro väärtuses (s.h konfiskeeritud esemete väärtus). Koos nn asenduskonfiskeerimisega ulatus konfiskeeritava vara väärtus 1,9 miljoni euroni.
- § 2012. aastal vähenes **Soomes kuriteos kahtlustatavate Eesti kodanike** arv 7%, seda eeskätt tänu kahtlustatavate arvu vähenemisele varavastaste kuritegudes

(-15%) ning ka joores sõidukijuhtimises (-8%). Samal ajal vähenes Soomes ka kuriteos kahtlustatavate üldarv, mistõttu Eesti kodanike osakaal jäi 2011. aastaga peaaegu samale tasemele, moodustades 3% kõigist kuriteos kahtlustatavatest. Vt graafikut [kriminaalstatistika lehel](#).

INIMESED

- § 4. juunist töötab **Kätlin-Chris Kruusmaa** kriminaalpoliitika analüüsitalituses riskilaste ja -noorte programmi projektijuhina. Kätlin valmistab ette ning koordineerib tõsiste käitumisprobleemidega noortele suunatud sekkumisprogrammi rakendamist ning vastavate uuringute läbiviimist.
- § Juuni algusest kuni augusti lõpus töötab kriminaalpoliitika osakonnas Riigikantselei [juhtimistalentide programmi](#) raames **Triin Noorkõiv**, kelle koduministeeriumiks on haridus- ja teadusministeerium.

ÜRITUSED

- § 23. oktoobril toimub **kriminaalpoliitika konverents**, mis on pühendatud kuriteoennetuse nõukogu 20 ja justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna 10-aastasele tegutsemisele. Konverentsil antakse ülevaade kriminaalpoliitika, sh karistuspoliitika ning kriminaalmenetluse arengutest. Konverents toimub Tallinnas, täpsem info juba tulevastes uudiskirjades.
- § 10. juunil algusega kell 12 arutletakse justiitsministeeriumis **üliõpilastööde läbiviimise üle vanglas**. Ettekande oma teemakohasest tööst teevad viis 2013. aastal Eesti ülikoolides töö kaitsnud üliõpilast. Osaleda soovijail palume kohe endast teada anda: jako.salla@just.ee

VARIA

- § Miks Eesti inimesed ei soovi **politseile kuritegudest teada anda**? Sel teemal arutas viimane kuriteoennetuse nõukogu. Loe lähemalt probleemi kohta [siit](#).
- § Lähinädalail kuulutab justiitsministeerium välja iga-aastase **tudengitööde konkursi**. Tudengid, kes aga on oma õpingutega sealmaal, et valida lõputöö teemat, võiksid aga tutvuda justiitsministeeriumi poolt soovitatud [valdkondade nimekirjaga](#).
- § [Eesti Konjunktuuriinstituudi](#) poolt läbi viidud **alkoholituru uuring** näitas, et 2012. aastal võrreldes eelneva aastaga Eesti elanike alkoholi tarbimiskogus ei muutnud. Ühe elaniku kohta tarbiti aastas keskmiselt 10,6 liitrit absoluutalkoholi.